«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΔ'. | Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1934 | Ἀριθ. 1158

ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ, ΑΝΕΚΤΙΜΗΤΟΣ!

Τί ἀξίζει ἕνας καλὸς φίλος, εἶνε δύσκολον νὰ παρασταθῇ. Μία μόνη λέξις δίδει ἴσως ἀνάλογον ἰδέαν περὶ τῆς ἀξίας τοῦ εἰλικρινοῦς, τοῦ ἀνιδιοτελοῦς, τοῦ πραγματικοῦ φίλου. Ἀνεκτίμητος. Ὄχι ἁπλῶς πολύτιμος, ἀλλ' ἀνεκτίμητος, ἰδοὺ τί εἶνε ὁ εἰλικρινὴς φίλος.

Ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ ἀδελφὸν καὶ περισσότερον ἀπὸ σύζυγον. Ἐὰν θέλετε, περισσότερον καὶ ἀπὸ τέκνον, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ γονεῖς. Διότι ἡ φιλία συνάπτεται ἐλευθέρως καὶ ὄχι ἀναγκαστικῶς, ὅπως δημιουργοῦνται ὑπὸ τῆς φύσεως οἱ δεσμοὶ τῆς συγγενείας. Σὲ ἔχω ἀδελφὸν ἢ τέκνον ἢ γονέα εἴτε θέλω, εἴτε δὲν θέλω. Ὅταν ἐγίνεσο ἀδελφός μου, δὲν μὲ ἐρώτησε κανείς. Τὸ ἴδιον δὲ συνέβη καὶ ὅταν ἔγινα τέκνον σου, ἢ ὅταν ἔγινα πατήρ σου. Βέβαια οἱ γονεῖς, ὅταν ἔρχωνται εἰς γάμον, τὸ κάμνουν καὶ μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποκτήσουν τέκνα. Ποίας γνώμης ὅμως καὶ ποίων διαθέσεων θὰ εἶνε τὸ τέκνον καὶ κατὰ πόσον ἢ' ἀνταποκρίνεται εἰς τοὺς πόθους αὐτῶν, δὲν τοὺς ἐρωτᾷ κανείς. Δι' αὐτὸ πολλάκις γονεῖς παρὰ τὸ πρῶτον συναίσθημα τῆς φυσικῆς στοργῆς, ποὺ ἐδοκίμασαν διὰ τὰ παιδιά των, κατέληξαν ἔπειτα νὰ ἀδιαφορήσουν πρὸς αὐτὰ ἢ καὶ νὰ τὰ ἀποστραφοῦν, ἀκριβῶς διότι δὲν τὰ εὗρον, ὅπως τὰ ἤθελαν καὶ τὰ ἐπόθουν.

Εἰς τὴν φιλίαν ὅμως δὲν εἰμπορεῖ νὰ συμβῇ αὐτό. Διότι ἡ φιλία συνάπτεται ἐλευθέρως καὶ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης τῶν φίλων. Σὲ κάμνω φίλον μου, διότι σὲ ἐκτιμῶ, σὲ ὑπολήπτομαι καὶ σὲ εὑρίσκω ἄξιον τῆς ἀγάπης μου. Καὶ αὐτό, ποὺ δοκιμάζω καὶ συναισθάνομαι ἐγὼ διὰ σέ, τὸ συναισθάνεσαι καὶ τὸ δοκιμάζεις καὶ σὺ δι' ἐμέ. Καὶ πλησιάζομεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον χωρὶς ἰδιοτελῆ ἐλατήρια, χωρὶς συμφεροντολογικοὺς σκοπούς, μολονότι ἔπειτα ἡ φιλία μας θὰ ἐκδηλωθῇ καὶ ὡς ἀλληλοβοήθεια καὶ ἀλληλεγγύη Καὶ συνδεόμεθα οὕτω ἀδιασπάστως. Τόσον περισσότερον ἀδιασπάστως, ὅσον οἱ χαρακτῆρές μας συμφωνοῦν περισσότερον· ὅσον ἡ ἀμοιβαία ἐκτίμησις εἶνε βαθυτέρα καὶ ὅσον μακρότερος ὑπῆρξεν ὁ καιρὸς κατὰ τὸν ὁποῖον ἐδοκίμασαν τοὺς χαρακτῆράς των οἱ συνδεόμενοι φίλοι.

Θὰ μοῦ εἴπῃς ἴσως, ὅτι καὶ οἱ σύζυγοι ἐλευθέρως συνδέονται πρὸς ἀλλήλους. Θὰ σοῦ ἀπαντήσω ὅμως, ὅτι πολλάκις τὰ ἐλατήρια, τὰ ὁποῖα φέρουν τὸν ἕνα πλησίον τοῦ ἄλλου, δὲν εἶνε ἐξ ὁλοκλήρου ἀνιδιοτελῆ. Ἴσως ἡ προίξ, ἴσως ἡ ἐπιρροὴ καὶ τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας, ἴσως ἐξ ἄλλου συμφεροντολογικοὶ ὑπολογισμοὶ ὡδήγησαν εἰς τὴν συγκατάθεσιν, ἡ ὁποία ἦτο ἀπαραίτητος διὰ νὰ εὐοδωθῇ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ συνοικέσιον Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀκόμη, ποὺ φαίνεται, ὅτι ἐξ ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως συνεδέθησαν δύο ὑπάρξεις, τὸ αἴσθημα ἴσως ἐπεσκότισε τὴν κρίσιν. Καὶ μετ' ὀλίγον τὰ πράγματα διεπίστωσαν σκληρῶς καὶ ἀδυσωπήτως, ὅτι οἱ χαρακτῆρες τῶν συζευχθέντων εἶνε ἀσυμβίβαστοι καὶ ὅτι ἡ προηγηθεῖσα ἐκτίμησις δὲν ἦτο ἀποτέλεσμα βαθείας κρίσεως καὶ ἀληθινῆς γνωριμίας. Καὶ ἡ κατάληξις εἶνε, ὅτι ἐὰν δὲν διαζευχθοῦν, πάντως ἡ συμβίωσίς των δὲν ἀναπαύει, ὅπως ὁ ἀδελφικὸς δεσμὸς τοῦ φίλου, οὔτε ἔχουν πρὸς ἀλλήλους τὴν τόσον βαθεῖαν ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην, τὴν ὁποίαν τρέφουν διὰ τὸν εἰλικρινῆ, τὸν ἀδελφικόν, τὸν ἀνιδιοτελῆ φίλον.

Θὰ μοῦ προσθέσητε ἴσως, ὅτι ὑπάρχουν καὶ παραδείγματα ἀδελφῶν, τῶν ὁποίων ἡ πρὸς ἀλλήλους στοργὴ καὶ ἀφοσίωσις κατέπληξε τὸν κόσμον. Ποῖος τὸ ἀρνεῖται; Ἁπλούστατα οἱ ἀδελφοὶ αὐτοὶ ἐγεννήθησαν ἀδελφοὶ καὶ μετ' ὀλίγον ἔγιναν πρὸς ἀλλήλους καὶ φίλοι. Καθὼς ἐμεγάλωναν, εὕρισκεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, σύμφωνα πρὸς τὸν χαρακτῆρά του, ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ τῆς ἐκτιμήσεώς του. Καὶ οὕτω πως εἰς τὸν φυσικὸν δεσμὸν προσετέθη καὶ ὁ προαιρετικὸς ἀλλὰ καὶ ἐγκαρδιώτερος δεσμὸς τῆς φιλίας, διὰ νὰ δημιουργηθῇ σύνδεσμος ἀδιάσπαστος καὶ αἰώνιος.

Ὦ! ναί. Χωρισμένα ἀνδρόγυνα εἴδομεν πολλά. Τέκνα νὰ περιφρονοῦν τοὺς γονεῖς καὶ γονεῖς νὰ ἀρνοῦνται τὰ τέκνα συνηντήσαμεν ὄχι ὀλίγα. Ἀδελφοὺς νὰ μάχωνται κατ' ἀδελφῶν ὡσαύτως. Ἀλλὰ φίλους εἰλικρινῶς καὶ πραγματικῶς συνδεθέντας δὲν εἴδομεν νὰ χωρίζωνταί ποτε. Οὔτε διὰ τοῦ θανάτου ἀκόμη. Διότι καὶ ὅταν αὐτὸς ἦλθε διὰ νὰ χωρίσῃ σωματικῶς τὸν ἕνα ἀπὸ τοῦ ἄλλου, ὁ ἐπιζήσας φίλος παρέμεινε πάντοτε πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὴν μνήμην τοῦ προαπελθόντος, καὶ εὑρέθη πάντοτε πρόθυμος νὰ δείξῃ τὴν στοργήν του καὶ τὴν προστασίαν του εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰ τέκνα ἐκείνου, εὐλαβούμενος τὴν μνήμην τοῦ φίλου.

Ἀρχιμ. † Εὐσεβίου Ματθοπούλου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ Β' ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

14. «Τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν».

Τὴν καλὴν παρακαταθήκην τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, τὴν ὁποίαν σοῦ ἐνεπιστεύθην, φύλαξον διὰ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐνοικεῖ μέσα μας.

«Τὴν καλὴν παραθήκην». «Τὴν τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ εὐσεβείας, ἣν παρεθέμην σοι» (Ζυγ.). Τὴν παραθήκην «τῆς καλῆς διδασκαλίας» (Α' Τιμοθ. δ' 6).

«φύλαξον». Διότι «πολλοὶ οἱ λῃσταὶ καὶ σκότος βαθὺ» (Χρυσ.).

«διὰ Πνεύματος ἁγίου». «Μόνοι οὐκ ἐξαρκοῦμεν εἰς φυλακήν. Τῆς χάριτος δὲ τοῦ ἁγίου Πνεύματος συνεργούσης ἡμῖν» θὰ ὑπερνικήσωμεν τοὺς ἐναντίους (Ζυγ.). Τόσον πολύτιμος θησαυρὸς εἰς χεῖρας ἡμῶν τῶν ἀσθενῶν, ἑπόμενον εἶνε νὰ διακινδυνεύσῃ. Φόβος εἶνε, μήπως καὶ νοθεύσωμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν πληρώσωμεν ἐπαρκῶς τὸ καθῆκον, ὅπερ ἔχομεν, νὰ τὴν διαδώσωμεν καὶ νὰ τὴν ὑπερασπίσωμεν. Ἀλλ' ὅταν συνεργῇ μεθ' ἡμῶν τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἀσφαλῶς τότε θὰ φυλάξωμεν τὴν παρακαταθήκην. Ἴσως ἐνταῦθα ὁ ἀπόστολος λέγων Πνεῦμα ἅγιον ἐννοεῖ εἰδικώτερον τὸ χάρισμα τὸ εἰς τοὺς διακόνους τοῦ Εὐαγγελίου μεταδοθὲν κατὰ τὰ ἐν στίχοις 6—7 λεχθέντα.

«ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν». «Ὡς εἰ εἶπε· σπούδασον ἔχειν τὸ πνεῦμα παρὰ σοὶ μένον, καὶ μὴ ἀπελάσῃς αὐτὸ διὰ φαύλης ἀναστροφῆς, καὶ φυλάξεις τὴν παραθήκην» (Οἰκ.).

15. «Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστι Φύγελλος καὶ Ἑρμογένης».

Γνωρίζεις τοῦτο, ὅτι μὲ ἀπεστράφησαν ὅλοι οἱ εὑρισκόμενοι τώρα εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐκ τῶν ὁποίων εἶνε ὁ Φύγελλος καὶ ὁ Ἑρμογένης.

«Οἶδας τοῦτο». «Ἐξηγεῖται τοὺς πειρασμούς, οὐχ ἵνα καταβάλῃ τὸν μαθητήν, ἀλλ' ἵνα διδάξῃ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις καρτερῶς φέρειν» (Οἰκ.). Ἡ μετάβασις ἔχει ὡς ἑξῆς: Παρ' ὅλα τὰ προσκόμματα ἔσο πιστός. Μὴ μιμῆσαι ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μὲ ἐγκατέλιπον. Ξεύρεις, ὅτι.....

«ἀπεστράφησάν με». Ἡ περίστασις, καθ' ἣν ἐγένετο τοῦτο, εἶνε ἄγνωστος. Πιθανῶς οἱ ἐξ Ἀσίας χριστιανοί, οἵτινες εὑρίσκοντο ἐν Ρώμῃ, ὅταν ὁ Παῦλος ἐφυλακίσθη, ἀπέφυγον νὰ τὸν βοηθήσωσι καὶ νὰ τὸν ἐνισχύσωσι κατὰ τὴν δίκην του καὶ φοβηθέντες ἔφυγον ἐκ Ρώμης καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἀσίαν, τὴν ἀνθυπατικήν, ὅπου καὶ εὑρίσκοντο, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Παῦλος ἔγραφε τὴν ἐπιστολήν του. Διὸ αὐτὸ καὶ λέγει ***«οἱ ἐν Ἀσίᾳ».*** Αὐτοί, ποὺ τώρα εἶνε εἰς τὴν Ἀσίαν.

«ὧν ἐστι Φύγελλος καὶ Ἑρμογένης». Ἴσως αὐτοὶ ἦσαν οἱ ζωηρότεροι, οἱ συμπαρασύραντες καὶ τοὺς ἄλλους. Ἢ «οὗτοι τῶν ἄλλων ἦσαν ἐπισημότεροι» (Ζυγ.). Περὶ αὐτῶν δὲν γνωρίζομεν ἄλλο τι. Καὶ ὁ μὲν Φύγελλος οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ μνημονεύεται. Ὁ δὲ Ἑρμογένης μνημονεύεται μετὰ τοῦ Δημᾶ εἰς τὸ ἀπόκρυφον «Πράξεις Παύλου καὶ Θέκλης» (κεφ. α') ὡς «ὑποκρίσεως γέμοντες» κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Ὀνησιφόρον, ὅστις κατὰ τὸ αὐτὸ ἀπόκρυφον (κεφ. β') εἶχεν ὑποδεχθῆ τὸν ἀπόστολον ἐν Ἰκονίῳ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Λαϊκὸν κήρυγμα ἀπὸ τὴν ἁγίαν Γραφὴν

Ο ΑΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΙ ΕΙΣ ΤΟ ΟΡΟΣ

Ὅλαις αὐταῖς τῆς ὑποσχέσεις, ποὺ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, δὲν τῆς εἶχεν ἀκούσει κανένας ἄλλος παρὰ μόνος ὁ Μωϋσῆς, ὁ ὁποῖος καὶ τῆς ἐγνωστοποίησεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Μολονότι δὲ ὁ Μωϋσῆς ἦταν κατὰ πάντα ἀξιόπιστον πρόσωπον, ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ἰσραηλῖται, ὅπως ἐδόθη πολλαῖς φοραῖς ἕως τώρα ἀφορμὴ νὰ τοὺς ἴδωμεν ἐπάνω εἰς τὰ πράγματα, ἦσαν λαὸς δύσπιστος καὶ σκληρός, γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς λαβαίνει τώρα πρόνοιαν, ὥστε ἡ ὑποσχέσεις Του αὐταῖς νὰ ἐπιβεβαιωθοῦν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ ἀπὸ πολλὰ ἄλλα στόματα.

Διατάσσει λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ ἀνεβῇ πάλιν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν ὄχι πλέον μοναχός, ἀλλὰ καὶ μὲ ἄλλους ἀρκετούς. Τώρα θὰ τὸν ἐσυντρόφευαν ὁ Ἀαρὼν καὶ τὰ δύο παιδιά του ὁ Ναδὰβ καὶ ὁ Ἀβιούδ, ἀκόμη δὲ καὶ ἑβδομήντα ἀπὸ τοὺς προεστοὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἔτσι μιὰ συνοδεία ἀρκετὰ μεγάλη ἀνέβαινε τώρα εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ ὑπάρχουν πολλοὶ μάρτυρες τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ εἶνε εἰς θέσιν ὕστερα αὐτοὶ νὰ βεβαιώσουν καὶ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, ὅτι πραγματικῶς ὁ Μωϋσῆς ἦλθεν εἰς ἐπικοινωνίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ συνωμίλησε μαζύ Του.

Ἐν τούτοις ἡ συνοδεία αὐτὴ μόνον μέχρις ὡρισμένου σημείου ἐπροχώρησεν εἰς τὸ ὄρος. Ἕως ἐκεῖ μόνον, ποὺ θὰ μποροῦσεν ἀπὸ μακρυὰ νὰ βλέπῃ τὸν Μωϋσῆν νὰ ἐμβαίνῃ μέσα εἰς τὸν γνόφον καὶ νὰ συνδιαλέγεται μὲ τὸν Θεόν. Μοναχὰ ὁ Μωϋσῆς ἦταν ἄξιος νὰ πλησιάζῃ τὸν Θεὸν καὶ νὰ συνομιλῇ μαζύ Του. Μόνον αὐτὸς γιὰ τὴν ταπείνωσιν καὶ εὐλάβειαν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπὶ πολλὰ χρόνια εἶχεν ἀσκηθῆ καὶ στηριχθῆ, ἦταν εἰς θέσιν νὰ ὑπηρετῇ τὸν Θεὸν σὰν οἰκεῖος, σὰν ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ Του, ὅπως λέγει ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή. Οἱ ἄλλοι ἦσαν ἀπροετοίμαστοι γιὰ ἕνα τέτοιο ἀξίωμα. Καὶ τὸ νὰ πλησιάζῃ κανεὶς τὸν Θεὸν ἀπροετοίμαστος, χωρὶς δηλαδὴ τὴν ἀπαιτουμένην εὐλάβειαν καὶ μὲ τὸν ἀπαιτούμενον φόβον, ἀντὶ ὠφελείας φέρνει βλάβην καὶ καταστροφὴν πνευματικήν. Πάρε παράδειγμα, ἀδελφέ μου, μερικοὺς λειτουργοὺς τῆς ἐκκλησίας, ποὺ πλησιάζουν τὸ θυσιαστήριον, χωρὶς νὰ εἶνε στηριγμένοι ἀπὸ προτήτερα εἰς τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ. Καταντοῦν ἐντὸς ὀλίγου οἱ ταλαίπωροι εἰς ἀδιαφορίαν καὶ ἀθεοφοβίαν. Καὶ ἄλλοι μὲν γίνονται ἀσεβέστατοι, ἄλλοι δὲ συγκινοῦνται καὶ ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὰ μυστήρια πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅ,τι οἱ ἁπλοῖ χριστιανοί, ποὺ μένουν μακρὰν ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον, ἴσως δὲ καὶ ὀλιγώτερον ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ εἶνε μακρὰν καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔρχονται στιγμαῖς, ποὺ αἰσθάνονται τὴν ἀθλιότητά τους καὶ ἀναξιότητά τους.

Ἔτσι λοιπὸν τώρα καὶ οἱ προεστοὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐμποδίζονται νὰ πλησιάσουν εἰς τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου, ὅσον ἐπλησίασεν εἰς αὐτὴν ὁ Μωϋσῆς. Κρατιοῦνται μακρυὰ γιὰ νὰ εἶνε καὶ ὁ φόβος των εἰς τὸν Θεὸν βαθύτερος καὶ ζωηρότερος καὶ γιὰ νὰ μὴν τύχῃ καὶ τοὺς ἔλθῃ στὸ μυαλό: Γιὰ ποιὸ λόγο ἐφοβόμαστε προτήτερα, ὅταν ἀκούοντο ἡ βρονταῖς εἰς τὸ Σινᾶ; Νὰ τώρα ποὺ μποροῦμεν καὶ νὰ πλησιάσωμεν ἀκόμη καὶ εἰς τὸν γνόφον καὶ νὰ ἐμβωμεν εἰς αὐτόν.

Ἕνας τέτοιος λογισμὸς θὰ ἐχαλάρωνε πολὺ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ποὺ εἶχαν μέσα τους καὶ πολὺ εὔκολα θὰ τοὺς ὡδηγοῦσεν εἰς τὴν ἀδιαφορίαν καὶ ἀθεοφοβίαν. Ἐνῷ ὁ σκοπὸς ἦταν νὰ γίνουν μὲν μάρτυρες τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἰδοῦν μὲ τὰ μάτια τους ὅτι ὁ Μωϋσῆς συνωμιλοῦσε μὲ τὸν Θεόν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ βλαβοῦν πνευματικῶς καὶ χωρὶς νὰ χαλαρωθῇ ὁ φόβος των εἰς τὸν Θεόν.

Ἀπολογητικαὶ Μελέται.

ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

α΄) Τὸ δύσκολον τοῦ καθορισμοῦ τῶν εἰδῶν.

1. Ἀτέλειαι ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων. Καὶ πρῶτον ὡς πρὸς τὴν ἀσάφειαν τοῦ καθορισμοῦ τῶν εἰδῶν ἀναντιλέκτως δὲν παρουσιάζεται πρόχειρος ἐξεύρεσις κριτηρίου τινὸς εὐκόλου καὶ ἀπολύτου πρὸς διάκρισιν τῶν ὁρίων, ἅτινα χωρίζουσιν εἴδός τι, μάλιστα ἐκ τῶν ἀτελεστέρων καὶ δὴ τῶν φυτικῶν, ἀπὸ τοῦ γειτονικοῦ του, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ὑπερπηδήσωσιν αἱ παραλλαγαὶ ἢ ποικιλίαι, αἱ ἐν τῷ εἴδει τούτῳ σημειούμεναι. Τοῦτο ὅμως κατ' οὐδένα λόγον ἀποδεικνύει, ὅτι τοιαῦτα ὅρια δὲν ὑπάρχουσι καὶ ὅτι τὰ εἴδη δὲν χωρίζονται καὶ πράγματι ἀπ' ἀλλήλων. Ἀποδεικνύει ἁπλῶς καὶ μόνον τὴν ἀτέλειαν τῶν παρατηρήσεων ἡμῶν καὶ τὴν ἄγνοιαν ἡμῶν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐνδοτέραν φύσιν καὶ σύστασιν τῆς ζωῆς καὶ τῶν ποικίλων μορφῶν αὐτῆς.

Ἐν προκειμένῳ δὲ καθίσταται εὐχερῶς ἀντιληπτόν, ὅτι ὅσῳ αἱ ἐπιστημονικαὶ ἡμῶν γνώσεις καθίστανται πληρέστεραι, τόσῳ καὶ τὰ ὅρια ταῦτα, τὰ διαχωρίζοντα τὰ ἐπὶ μέρους ζωϊκὰ ἢ φυτικὰ εἴδη ἀπ' ἀλλήλων ἀποσαφηνίζονται καὶ καθορίζονται ἀκριβέστερον. Πράγματι ἡ ἀσάφεια τοῦ καθορισμοῦ τῶν εἰδῶν εἰς παλαιοτέρους χρόνους, ὅτε αἱ ζωολογικαὶ καὶ φυτολογικαὶ σπουδαὶ δὲν εἶχον σημειώσει εἰσέτι τὰς σημερινὰς προόδους, παρουσιάζετο περισσότερον ἐκτεταμένη καὶ περικειμένη δυσχερείας μᾶλλον δυσυπερβλήτους, τοῦτο δὲ διότι ἄλλο ὑπ' ἄλλων καθωρίζετο ὡς κύριον γνώρισμα τοῦ εἴδους καὶ ὡς κριτήριον πρὸς ἀκριβῆ καθορισμὸν αὐτοῦ. Οὕτω πρὸ τοῦ Cuvier ἡ ταξινόμησις τῶν εἰδῶν ἐβασίζετο ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν, τὰς ὁποίας παρουσίαζον τὰ διάφορα ἄτομα, συνέβαινε δ' οὕτω ποικιλίαι ἢ παραλλαγαὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, λόγῳ τῶν ἀνομοιοτήτων, τὰς ὁποίας παρουσίαζον, νὰ ἐκλαμβάνωνται ὡς εἴδη διάφορα, ἐνῷ πράγματι καὶ κατ' οὐσίαν συναπετέλουν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος. Ἐντεῦθεν καὶ αἱ ἀνυπέρβλητοι δυσχέρειαι, τὰς ὁποίας ἀντεμετώπισεν ὁ πρὸ τοῦ Cuvier ἀκμάσας Lamarck, αἵτινες καὶ ὡδήγησαν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς μορφώσεως τῶν ποικίλων εἰδῶν τῆς ζωῆς δι' ἐξελίξεως.

2. Ὁρισμὸς τοῦ εἴδους. Ὁ Cuvier ὅμως, ἱδρυτὴς τῆς Συγκριτικῆς Ἀνατομικῆς χρηματίσας, ἐξῆρε ζωηρῶς τὴν ἀνάγκην, ἵνα ἡ διάκρισις τῶν εἰδῶν καὶ ἡ ταξινόμησις αὐτῶν βασίζηται ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς κατασκευῆς τοῦ ζώου, προσέθεσε δὲ καὶ ὡς συμπαρομαρτοῦν κριτήριον πρὸς καθορισμὸν τοῦ εἴδους τὴν κοινὴν καταγωγὴν τῶν ἀποτελούντων αὐτὸ ἀτόμων. Οὕτω ὁ Cuvier ὥρισε τὸ εἶδος ὡς σύνολον ἀτόμων καταγομένων ἐκ κοινῶν γονέων ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς ἀτόμου, ἅτινα ἔχουσι μεγάλας καὶ στενὰς ὁμοιότητας πρός τε ἄλληλα καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ὧν προῆλθον γεννήτορας.

Συναφὴς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τοῦτον ὑπῆρξε καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ de Quatrefages ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον διατυπωθείς, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ πρωτεύουσα θέσις ἐδόθη μᾶλλον εἰς τὴν κοινὴν καταγωγὴν τῶν ἀτόμων, τῶν ἀποτελούντων εἶδός τι, παρὰ εἰς τοὺς χαρακτῆρας τῆς ὁμοιότητος, οἱ ὁποῖοι παρουσιάζονται ἐν τῇ ἀνατομίᾳ τῶν ἀτόμων καὶ τοὺς ὁποίους ὁ Cuvier ἐκάλει δεσπόζοντας χαρακτῆρας. Πράγματι κατὰ τὸν de Quatrefages τὸ εἶδος εἶνε σύνολον ἀτόμων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὁμοίων πρὸς ἄλληλα, ἅτινα κατάγονται ἢ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς καταγόμενα δι' ἀδιακόπου οἰκογενειακῆς διαδοχῆς ἐξ ἑνιαίου τινὸς ἀρχεγόνου ζεύγους[1].

Οὕτω τὸ εἶδος προϋποθέτει ὁμάδα τινὰ ἢ σύνολον ἀτόμων κατὰ τὰ οὐσιώδη καὶ τοὺς δεσπόζοντας χαρακτῆρας ἐξ ὁλοκλήρου ὁμοίων πρὸς ἄλληλα, παρουσιαζόντων δὲ βαθυτέρας ἀνομοιότητας μόνον πρὸς ἄλλας ὁμάδας ἢ σύνολα ἀτόμων. Ἡ περὶ τοὺς δεσπόζοντας δὲ τούτους χαρακτῆρας ὁμοιότης δὲν ἀποκλείει τὴν ἀνομοιότητα περὶ ἐπουσιώδεις καὶ ὅλως δευτερεύοντας χαρακτῆρας, ἐκ τῆς ὁποίας προέρχονται αἱ λεγόμεναι παραλλαγαί, αἱ δημιουργοῦσαι τὰς φυλὰς ἢ κοινῶς ράτσας. Αἱ παραλλαγαὶ ὅμως αὗται ἐκτείνονται ἀπαραιτήτως μέχρις ὡρισμένης ἀκτίνος καὶ ὡρισμένου μέτρου, τὸ ὁποῖον καθίσταται ἀνυπέρβλητον[2]. Τέλος τὰ ἄτομα τ' ἀποτελοῦντα τὸ αὐτὸ εἶδος εἶνε ἱκανὰ νὰ ἐξυπηρετήσωσι τὴν διατήρησιν καὶ συντήρησιν τοῦ εἴδους γονιμοποιούμενα μὲν μετ' ἀλλήλων καὶ πληθυνόμενα διὰ τῆς μετ' ἀλλήλων συζεύξεως, προασπίζοντα δὲ καὶ ἀποκαθιστῶντα τὸν θεμελιώδη τύπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουσιν, ἐάν ποτε ἐξωτερική τις βία ἢ ἀφύσικος μίξις ἤθελε προκαλέσει παραμόρφωσίν τινα.

(1) Unitè de l' èspèce humaine, Paris 1864, σελ. 54.
(2) de Quatrefages, Charles Darwin σελ. 232.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

Π. Ν. Τρεμπέλα.

Λαϊκὰ κηρύγματα ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ἀναγνώσματα ἐξόχως τερπνὰ καὶ διδακτικά, περιλαμβάνοντα τὴν ἱστορίαν τῶν πρωτοπλάστων, τῶν δύο ἀδελφῶν Κάϊν καὶ Ἄβελ, τοῦ Νῶε μετὰ τοῦ παγκοσμίου κατακλυσμοῦ, καὶ τοῦ μεγάλου πατριάρχου Ἀβραάμ.

		Τιμὴ Ἀρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
Τεῦχος Α΄) Ἀδὰμ καὶ Εὔα	ἄδετον	10	8
	πανόδετον	25	9
» Β΄) Κάϊν καὶ Ἄβελ	ἄδετον	4	6
» Γ΄) Νῶε	»	8	8
Τὸ β΄ καὶ γ΄ τεῦχος εἰς 1 τόμον	πανόδετον	27	9
» Δ΄) Ἀβραάμ	ἄδετον	15	8
	πανόδετον	30	11

Ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν διωγμῶν.

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΗΤΑΙ

[Εἰς τὸ ἀγγλικὸν περιοδικὸν Christian East (Χριστιανικὴ Ἀνατολὴ) δημοσιεύονται αἱ ἀκόλουθοι αὐθεντικαὶ περιγραφαὶ τῶν μαρτυρίων, εἰς τὰ ὁποῖα ὑποβάλλονται ἐν Ρωσίᾳ οἱ Χριστιανοί—ἱερεῖς καὶ λαϊκοί—ποὺ μένουν σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν των καὶ ὁμολογοῦν μέχρι θανάτου τὸν Χριστόν.

Αἱ περιγραφαὶ προέρχονται ἀπὸ ὁμολογήτριαν Χριστιανὴν κυρίαν, ἡ ὁποία κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ ἐκ τῆς χώρας τῶν ἀθέων διωκτῶν, καὶ τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα τὸ περιοδικὸν ἀποφεύγει νὰ δημοσιεύσῃ λόγῳ τῶν σχέσεων ποὺ ἔχει ἀκόμη ἡ κυρία μὲ τὴν Ρωσίαν. Εἰς τὰς περιγραφὰς αὐτὰς θὰ ἴδουν οἱ ἀναγνῶσται ἀνανεούμενα τὰ μαρτύρια τῶν Χριστιανῶν τῶν πρώτων αἰώνων, τὰ ὁποῖα ἔστειλαν εἰς τοὺς οὐρανοὺς μυριάδας μαρτύρων, ποὺ ἀπετέλεσαν «πανήγυριν καὶ ἐκκλησίαν πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων». Καὶ εἶναι μὲν ἀπόδειξις τῆς αἰωνίας ζωτικότητος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ τὸ ἔνδοξον γεγονός, ὅτι καὶ σήμερον αὕτη παράγει μάρτυρας καὶ ὁμολογητάς· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦν οἱ Χριστιανοὶ ἀναγνῶσται τοῦ παρόντος περιοδικοῦ τὸ ἱερὸν καθῆκον νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ τῶν ἐν Ρωσίᾳ διωκομένων καὶ μέχρις αἵματος καὶ μαρτυρίου δεινοπαθούντων ἀδελφῶν μας, ὅπως ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας ἀπελευθερώσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς διωγμούς, συντρίβων τὸν ἀντίχριστον, ἀναγεννήσῃ δὲ τὴν ἐν Ρωσίᾳ Ἐκκλησίαν καὶ παρουσιάσῃ ἐκκλησίαν ἁγίων, τοὺς ὁποίους θὰ μιμηθοῦν καὶ τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν οἱ πιστοί].

Τὸ ταξεῖδι τῆς ἐξορίας.

Ὁ χειμὼν τοῦ 1930 ἦτο καθ' ὑπερβολὴν ψυχρός. Ἔξω ἀπὸ τὰς θύρας τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀρχαγγέλου(*), ἐστέκοντο παγωμένοι ἀπὸ τὸ ψῦχος πλήθη ἱερέων. Εἶχαν ἔλθει ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Ρωσίας ἑκατοντάδες ἱερέων, μοναχῶν, ἀκόμη δὲ καὶ ἐπισκόπων. Εἶχαν ἐξορισθῆ διὰ τὴν βόρειον Ρωσίαν, διότι ὡμολόγησαν τὴν θρησκείαν των, ὅταν δὲ ἔφθαναν ἐκεῖ, τοὺς ἐπέτρεπαν νὰ πηγαίνουν ὅπου ἤθελαν. Ἀλλὰ ποῦ ἠμποροῦσαν νὰ ὑπάγουν; Δὲν ἐγνώριζαν κανέναν εἰς τὴν ξένην αὐτὴν πόλιν, δι' αὐτὸ περιεπλανῶντο εἰς τοὺς δρόμους. Μερικοὶ εὗρισκαν καταφύγιον εἰς κενὰ βαρέλια, ποὺ ἦσαν εἰς τὴν παραλίαν, ὀλίγοι δὲ προσελήφθησαν ἀπὸ εὐσπλάγχνους Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι συχνὰ διὰ τοῦτο ἐφυλακίζοντο.

Εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσίαν μόνον ὅσοι ἐργάζονται λαμβάνουν μίαν μερίδα ψωμί, δηλαδὴ 10% οὐγκίας μαῦρο ψωμί, κάθε ἡμέραν· οἱ ἐξόριστοι ὅμως αὐτοὶ ἱερεῖς δὲν εἶχαν δικαίωμα νὰ ἐργασθοῦν καὶ δι' αὐτὸ δὲν εἶχαν τὸ μέσον νὰ ἐπιτύχουν τροφήν. Ἀφίνοντο ἁπλῶς νὰ ἀποθάνουν. Κάθε νύκτα τοῦ Σαββάτου, καὶ τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς ἐστέκοντο ἔξω ἀπὸ τὰς θύρας τῆς ἐκκλησίας, ζητοῦντες ἐλεημοσύνην. Ποτὲ δὲν ἤκουσα κανένα παράπονον ἀπὸ αὐτούς, μολονότι ὁ Θεὸς γνωρίζει ὅτι εἶχαν εὔλογον πρὸς τοῦτο αἰτίαν. Ἀλλ' ἐστέκοντο ἐκεῖ μισοπαγωμένοι καὶ μισοπεθαμμένοι ἀπὸ τὴν πεῖναν. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους, ποὺ ἤρχοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔφεραν μαζῆ τοὺς τροφὰς καὶ μάλλινα ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἐμοίραζαν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην, ἀλλὰ κρυφά, ἐκ φόβου μήπως καταγγελθοῦν.

Ὁ καιρὸς ἐπερνοῦσεν. Ἦτο Φεβρουάριος καὶ ἀκόμη τὸ ψῦχος ἦτο δριμύ, ἀλλ' ἐπλησίαζεν ἡ ἄνοιξις. Ἐν τῷ μεταξὺ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς εἶχαν εὕρει καταλύματα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἄλλοι δὲ εἶχαν γράψει εἰς τοὺς συγγενεῖς των εἰς τὰς πατρίδας των καὶ εἶχαν λάβει δέματα μὲ τρόφιμα. Ὁ ἐντόπιος πληθυσμὸς ἐβοηθοῦσεν ὅπου ἠδύνατο. Ἡ Γκεπεοὺ ὅμως ἀνησύχησε δι' αὐτό. Εἶχαν μαζευθῆ πολλοὶ ἱερεῖς εἰς τὴν πόλιν, ἐπλησίαζε δὲ ὁ καιρός, ποὺ θὰ ἤνοιγεν ὁ λιμὴν διὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν πλοίων, ὁπότε θὰ ἤρχοντο οἱ ξένοι καὶ θὰ ἔκαμναν ἀσυμφόρους δι' αὐτὴν ἐρωτήσεις. Ἐκτὸς τούτου, ἀνεμένοντο ἄλλα πλήθη φυλακισμένων, καὶ δι' αὐτὸ ἡ Γκεπεοὺ ἀπεφάσισε νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς ἱερεῖς· τὴν τελευταίαν φοράν, ποὺ παρουσιάσθησαν εἰς αὐτὴν οἱ ἐξόριστοι διὰ νὰ δώσουν ἀναφοράν, διετάχθησαν νὰ εἶνε ἕτοιμοι, ἐπειδὴ θὰ ἐστέλλοντο μακρύτερα, εἰς τὴν Πετσχώραν, μίαν ἐκτεταμένην περιοχήν, ἀπέχουσαν περὶ τὰ 800 μίλια ἀπὸ τὸν Ἀρχάγγελον. Ἐπὶ αἰῶνας τὸ μέρος αὐτὸ ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς τόπος ἐξορίας. Ἀλλὰ τὸ ταξεῖδι πρὸς τὴν ἐξορίαν αὐτὴν ἐγίνετο πάντοτε τὸ καλοκαῖρι, διότι κατὰ τὸν χειμῶνα ὁ δρόμος ἦτο ἀδιάβατος. Ὅσοι ἤρχοντο τὸν χειμῶνα εἰς τὸν βορρᾶν, παρέμενον εἰς τὸν Ἀρχάγγελον μέχρις ὅτου ἡ ἄνοιξις θὰ ἔλυωνε τοὺς παγετῶνας τῆς θαλάσσης, καὶ θὰ ἐστέλλοντο μὲ τὸ πρῶτον πλοῖον, ποὺ θὰ εἰμποροῦσε νὰ ταξειδεύσῃ εἰς τὴν θάλασσαν. Δὲν συνέβη ποτὲ εἰς κανένα προηγουμένως νὰ ταξειδεύσῃ εἰς τὴν Πετσχώραν κατὰ τὸν χειμῶνα. Ἀλλ' ἡ Γκεπεοὺ τώρα ἐσκέπτετο διαφορετικά.

Ἡ 15η Φεβρουαρίου εὗρε τοὺς ἐξορίστους ἱερεῖς ὀρθίους νὰ περιμένουν μὲ ὑπομονὴν ἔξω τῆς Γκεπεού. Ἦσαν 200, οἱ ὁποῖοι εἶχαν δεμένας τὰς ἀποσκευάς των εἰς ἕνα δέμα ἐπὶ τῶν ὤμων των. Κατὰ τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον παγετόν, κατὰ τὸν ὁποῖον τὰ πουλιὰ ἔπεφταν νεκρὰ καὶ τὸ θερμόμετρον ἐπάγωνε, μόνον ὀλίγοι εἶχαν ἐπανωφόρια· οἱ περισσότεροι, ἰδίως ὅσοι ἦσαν ἀπὸ θερμὰ μέρη, εἶχαν μόνον τὸ λεπτόν των ράσον. Ἦτο Κυριακή. Ὁ λαός, ποὺ ἐπήγαινεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐσταματοῦσεν ἄθελα ἐμπρὸς εἰς τὸ θέαμα τῶν ὑπομονητικῶν αὐτῶν μαρτύρων. Μερικοὶ ἔβγαζαν τὴν ζώνην των καὶ τὰ χειρόκτια των διὰ νὰ τὰ δώσουν εἰς τοὺς ἱερεῖς. Μία γραῖα ἔδωκε τὴν πλεκτὴν ζακέτταν της εἰς ἕνα γέροντα χωρικὸν ἱερέα, διότι ἐφαίνετο τόσον συμπαθὴς ὥστε δὲν ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τοῦ νὰ φωνάξῃ ἐξ οἴκτου.

Ἐπὶ τέλους τοὺς ἔβαλαν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν τῆς Γκεπεού. Ἴσως τὸ θέαμα ὡμοίαζε παρὰ πολὺ πρὸς μίαν ἀντισοβιετικὴν ἐπίδειξιν. Εἰς τὰς 6 τὸ βράδυ τοὺς ἀπεμάκρυναν ὑπὸ ἰσχυρὰν στρατιωτικὴν συνοδίαν. Ἀλλὰ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ἐπέστρεψαν τὸ ἄλλο πρωΐ. Δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη τοιαύτης συνοδίας. Οἱ φυλακισμένοι ἐκεῖνοι δὲν θὰ ἐδραπέτευαν. Ἐβάδιζαν μὲ κόπον ἀλλὰ καὶ μὲ ὑπομονήν. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν γέροντες, ὅλοι δὲ ἦσαν ἀδύνατοι καὶ ἐξηντλημένοι ἀπὸ τὴν πεῖναν. Αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς χωρίου εἰς τὸ ἄλλο εἶνε πολὺ μεγάλαι εἰς τὸν βορρᾶν. Πολλοὶ ἔπιπτον χάμω εἰς τὸν δρόμον, ἀλλὰ δὲν ἐπετρέπετο εἰς κανένα νὰ σταματήσῃ διὰ νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Τοὺς ἄφιναν ἐκεῖ διὰ νὰ ἀποθάνουν. Μοῦ ἔλεγαν ἀργότερα οἱ χωρικοί, ὅτι συχνὰ εὕρισκαν μισοπαγωμένους ἱερεῖς εἰς τὸν δρόμον. Ποτὲ δὲν θὰ μάθωμεν πόσοι ἀπέθαναν εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ ἕλη. Τί ἀπεγίνοντο οὗτοι; Τοὺς κατέτρωγαν πιθανῶς οἱ λύκοι. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τοὺς 200 ἱερεῖς, ποὺ ἐξεκίνησαν, μόλις τὸ ἥμισυ ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον ποὺ προωρίζοντο.

(Ἀκολουθεῖ)

(*) Ὁ Ἀρχάγγελος εἶναι μικρὰ πόλις τῆς Βορείου Ρωσίας καλυπτομένη ἐπὶ ὀκτὼ περίπου μῆνας ὑπὸ παγετώνων.

ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ΚΑ', Γαλάτ. β' 16—20).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 555.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Γ' Λουκᾶ, η' 27—39).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 201.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Πίστις χωρὶς ἔργα.

Μόλις ἀντίκρυσεν ὁ δαιμονιζόμενος τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου τὸν Σωτῆρα Χριστόν, τρομαγμένος ἔπεσεν ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας Του καὶ μὲ φωνὴν μεγάλην εἶπε· «τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς». Ἀλλ' ἔχουν πολὺ μεγάλην σημασίαν τὰ λόγια αὐτά, διότι διὰ στόματος τοῦ δαιμονιζομένου ὁμιλοῦν τὰ πονηρὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα τὸν εἶχον κυριεύσει. Μὲ αὐτὰ δέ, τὰ ὁποῖα οἱ δαίμονες λέγουν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀναγνωρίζουν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰησοῦ, τὸν Ὁποῖον μάλιστα καὶ ὀνομάζουν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὁμολογοῦν ὅτι δὲν ἔχουν μὲ Αὐτὸν καμμίαν σχέσιν.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλας περιστάσεις πιστοποιεῖται ὅτι τὰ πονηρὰ πνεύματα τρέμουν πρὸ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ καί, καθὼς λέγει ὁ θεῖος Ἰάκωβος, «καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι καὶ φρίσσουσιν». Ἐν τούτοις ἡ πίστις αὐτὴ καὶ ἡ ὁμολογία περὶ τοῦ Θεοῦ ὅτι εἶνε «Θεὸς ὕψιστος», δὲν ὠφελεῖ τοὺς δαίμονας. Διότι ὄχι μόνον δὲν κάμνουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ πολεμοῦν συστηματικῶς καὶ μὲ μανίαν τὸ ἔργον Αὐτοῦ καὶ ζητοῦν μὲ πάντα τρόπον ν' ἀπομακρύνουν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσουν εἰς τὴν ἀπώλειαν. Τοιουτοτρόπως, πιστεύουν μὲν οἱ δαίμονες εἰς τὸν Θεόν, ἀλλὰ συγχρόνως ζοῦν μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν ἔχουν μέρος μετ' Αὐτοῦ. Ἡ πίστις των λοιπὸν μένει ἀπλῆ καὶ ξηρὰ πίστις, χωρὶς καμμίαν ὠφέλειαν.

Δυστυχῶς δέ, παρόμοιον ἐπαναλαμβάνεται καὶ μὲ πολλοὺς χριστιανούς. Ὑπάρχουν τόσοι, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν μέν, ἀλλὰ δὲν ζοῦν ὅπως θέλει ὁ Θεός. Ἐὰν ἀνοίξῃς μὲ αὐτοὺς συζήτησιν διὰ ζητήματα πίστεως καὶ ἀπιστίας, θὰ τοὺς ἀκούσῃς μὲ φανατισμὸν νὰ ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως. Ἐὰν σεισμὸς ἢ ἄλλη θεομηνία τοὺς ἀπειλήσῃ, παρατηρεῖς ὅτι ἀποκαλύπτονται πρὸ τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπικαλοῦνται τὴν ἐπέμβασίν Του. Ὅλα δὲ αὐτὰ μαρτυροῦν ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πιστεύουν. Ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἡ καθημερινὴ των διαγωγὴ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἔχουν πραγματικὴν σχέσιν μὲ τὸν Θεόν. Διότι, ἐὰν ἐξαιρέσῃς αὐτὴν τὴν τυπικὴν πίστιν καὶ ὁμολογίαν, τίποτε ἄλλο δὲν ἔχουν νὰ παρουσιάσουν, τὸ ὁποῖον νὰ φανερώνῃ ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ συνδέονται ἀληθῶς μὲ τὸν Θεόν, εἰς τὸν Ὁποῖον πιστεύουν. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν δὲν πατοῦν, παρὰ μόνον ἀπὸ συνήθειαν μίαν ἢ δύο φορὰς κατ' ἔτος. Ἀπὸ ἐξομολόγησιν δὲν εἰξεύρουν. Τὴν θείαν Κοινωνίαν τὴν ἀγνοοῦν. Ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ μεγάλας καὶ σοβαρὰς τὰς παραβαίνουν ἀπροκαλύπτως. Δὲν δυσκολεύονται νὰ κλέψουν ἢ νὰ ψευδομαρτυρήσουν ἢ νὰ κυλισθοῦν εἰς τὴν ἀνηθικότητα καὶ εἰς πᾶσαν γενικῶς ἁμαρτίαν.

Ἀλλ' εἶνε φανερόν, ὅτι μία τοιαύτη πίστις ποὺ δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, δὲν ὠφελεῖ ἐκείνους ποὺ τὴν ἔχουν, ὅπως δὲν ὠφελεῖ καὶ τοὺς δαίμονας. Μόνον ἐὰν τὴν πίστιν παρακολουθοῦν τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ ὑπακοὴ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μόνον τότε ἡ πίστις εἶνε πραγματικὴ καὶ μᾶς ἀναδεικνύει γνήσια τέκνα τοῦ Θεοῦ.

Ποτὲ δὲν θέλει τὸ καλόν μας.

Δὲν ἱκανοποιήθησαν τὰ πονηρὰ πνεύματα ἀπὸ τὴν τόσην δυστυχίαν, τὴν ὁποίαν εἶχον δημιουργήσει εἰς τὸν ἀτυχῆ ἐκεῖνον δαιμονιζόμενον τῆς χώρας τῶν Γαδαρηνῶν. Τί; οἶδεν ἐπὶ πόσα ἔτη τὸν ἐβασάνιζαν καὶ τὸν ἔκαμναν ἀ φεύγῃ μακρὰν τῶν οἰκείων του, θηρίον μᾶλλον παρὰ ἄνθρωπος, καὶ νὰ ζῇ χωρὶς ἐνδύματα ἔξω εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ μνήματα. Καὶ ὅμως ἡ κακία τῶν πονηρῶν δαιμόνων ἐξεδηλώθη καὶ ὅταν διετάχθησαν ἀπὸ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὸν δαιμονιζόμενον. Ἤθελαν νὰ κάμουν καὶ ἄλλο πάλιν κακόν. Δι' αὐτὸ παρεκάλεσαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τοὺς ἐκεῖ πλησίον εὑρισκομένους χοίρους. Ἐπεζήτουν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ βασανίσουν καὶ νὰ πνίξουν τὰ ζῷα, ἀφ' ἑτέρου νὰ προξενήσουν ζημίαν εἰς ἐκείνους ποὺ ἀνῆκον αὐτὰ καὶ ἐξ ἄλλου νὰ τρομοκρατήσουν τοὺς χοιροβοσκοὺς ποὺ τὰ ἐφύλαττον.

Ἀλλὰ διατί νὰ ἐκπληττώμεθα; Αὐτὸ εἶνε τὸ ἔργον τῶν δαιμόνων. Ἐπιδιώκουν πάντοτε νὰ κάμουν εἰς τὸν ἄνθρωπον κακόν. Εἶνε οἱ ἄσπονδοι ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ ὁποῖοι μετέρχονται ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ μᾶς βλάψουν κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους. Χαίρουν, ὅταν βλέπουν τὸν ἄνθρωπον νὰ τυραννῆται καὶ νὰ ὑποφέρῃ, ὅπως ὑπέφερεν ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος δαιμονιζόμενος. Εὐχαριστοῦνται, ὅταν μᾶς συμβαίνουν ζημίαι ἢ ἄλλα ἀτυχήματα. Περισσότερον δὲ ἀπὸ ὅλα, δοκιμάζουν ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν, ὅταν κατορθώνουν νὰ ρίψουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Διότι εἰξεύρουν οἱ δαίμονες ὅτι ἡ ἁμαρτία εἶνε καταστροφὴ διὰ τὸν ἄνθρωπον, αὐτοὶ δὲ τὴν καταστροφὴν του θέλουν καὶ ἐπιδιώκουν. Θὰ ἦτο δὲ ἐξαιρετικῶς εὐχάριστον δι' αὐτούς, ἂν ἠμποροῦσαν νὰ κρατήσουν τὸν ἄνθρωπον μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του ἀμετανόητον, διὰ νὰ χωρισθῇ ὁριστικῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπολεσθῇ αἰωνίως.

Δι' αὐτὸ ὅμως πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ λαμβάνωμεν τὰ μέτρα μας καὶ νὰ κανονίζωμεν τὴν ἀπέναντι τοῦ σατανᾶ θέσιν μας. Δὲν πρέπει δηλαδὴ νὰ μᾶς ἐξαπατᾷ ὁ διάβολος, ὅταν ἔρχεται καὶ σφυρίζῃ εἰς τὴν διάνοιάν μας λογισμοὺς διαφόρους, διὰ νὰ μᾶς παρασύρῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Διότι πολλαῖς φοραῖς αὐτὸ παθαίνομεν. Ὑποκρίνεται τὸν φίλον ὁ σατανᾶς καὶ μᾶς προτείνει νὰ κάμωμεν μίαν πρᾶξιν ἀντίθετον πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς πείθει ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ζημιωθῶμεν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ δίδωμεν καμμίαν ἀπολύτως ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς εἰσηγήσεις του. Διότι αὐτὸς πάντοτε θέλει τὸ κακόν μας καὶ τὴν ζημίαν μας. Εἶνε ἄσπονδος ἐχθρὸς τῆς ψυχῆς μας, ἐχθρὸς δὲ ὕπουλος καὶ ψεύστης καὶ ὑποκριτής, ὁ ὁποῖος ὅσῳ περισσότερον φαίνεται ὅτι ἐνδιαφέ-

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

ρεται διὰ τὸ καλόν μας, τόσον μεγαλύτερον τρέφει τὸ ἐναντίον ἡμῶν μῖσός του.

Προσοχὴ λοιπόν! Κάθε σκέψις ἀντίθετος πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ εἶμεθα ἀπολύτως βέβαιοι ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν τῆς ψυχῆς μας, ὁ ὁποῖος πάντοτε ζητεῖ νὰ μᾶς βλάψῃ. Μόνον εἰς τὸν Θεὸν ἂς ἐμπιστευώμεθα τελείως, διὰ νὰ εἶμεθα ἀσφαλεῖς.

Καθῆκον εὐγνωμοσύνης.

Ἀναίσθητοι καὶ ἀδιάφοροι οἱ κάτοικοι τῆς χώρας τῶν Γαδαρηνῶν, παρεκάλουν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα των. Ἀλλ' ὁ θεραπευθεὶς δαιμονιζόμενος δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸν μέγαν Εὐεργέτην του. Ὅταν δὲ ὁ Κύριος τοῦ συνέστησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ διηγηθῇ ὅσα τοῦ συνέβησαν, ἐκεῖνος πλήρης χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης «ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς». Δὲν τὰ διηγήθη μόνον εἰς τοὺς οἰκείους καὶ συγγενεῖς του, ἀλλὰ γεμᾶτος ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν περιήρχετο τὰς συνοικίας τῆς πατρίδος του καὶ περιέγραφε ποῖος ἦτο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ πῶς τὸν ἐθεράπευσεν. Ἐνῷ δὲ οἱ πατριῶται του δὲν ἐζήτησαν νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου, αὐτὸς δὲν ἐδίστασε νὰ γίνῃ κήρυξ καὶ διαλαλητὴς τῶν ὅσων εἶδε καὶ ἤκουσε. Τόσην εὐγνωμοσύνην ἠσθάνετο πρὸς τὸν Σωτῆρα Ἰησοῦν καὶ τόσον ἐξετίμησε τὴν εὐεργεσίαν Του, ὥστε ἤθελε νὰ γνωρίσουν καὶ ἄλλοι τὴν ἐξαιρετικὴν ἐκείνην φυσιογνωμίαν ποὺ ἠμπόρεσε νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν τυραννίαν τοῦ διαβόλου.

Ἰδοὺ ἕνα καθῆκον εὐγνωμοσύνης ποὺ ἐξετέλεσε πιστῶς ὁ θεραπευθεὶς δαιμονιζόμενος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ὅμως παραμελοῦμεν πλεῖστοι ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς σημερινοὺς χριστιανούς. Μήπως δὲν εἶνε καὶ δι' ἡμᾶς εὐεργέτης ὁ Κύριος; Ὤ! μάλιστα, εἶνε! Τί σημασίαν ἔχει, ἂν δὲν ἐθεραπεύθημεν ἀπὸ δαιμόνια, ὅπως ἐκεῖνος τῶν Γαδαρηνῶν; Ἐθεραπεύθημεν ἡμεῖς κατὰ τὴν ψυχήν. Ἤμεθα κυριευμένοι ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰ πάθη, καὶ Αὐτὸς ἀπέθανε διὰ τὴν σωτηρίαν μας ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ μᾶς ἔφερε περιστάσεις νὰ Τὸν γνωρίσωμεν, νὰ μετανοήσωμεν, νὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν ἐνοχὴν καὶ νὰ σωθῶμεν. Ἐκ πείρας ἐπείσθημεν πόσον ἀξίζει διὰ μίαν ψυχὴν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ διδασκαλία Του.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ τόσοι ἄνθρωποι ποὺ ζοῦν μακρὰν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀληθείας. Ὑπάρχουν τόσοι ποὺ οὐδὲ κἂν εἴξεύρουν τί εἶνε ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ποὺ ὁμοιάζουν μὲ τοὺς πατριώτας τοῦ δαιμονιζομένου ποὺ δὲν ἤθελαν τὸν Εὐεργέτην καὶ Σωτῆρα. Εἶνε οἱ προκατειλημμένοι κατὰ τῆς θρησκείας, ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν διαβάσει ἢ ἀκούσει κηρύγματα ἐναντίον τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Αἴ λοιπόν! Τί ἐκάμαμεν ἡμεῖς δι' ὅλους αὐτούς; Τοὺς ἐπλησιάσαμεν μὲ τρόπον εὐγενῆ καὶ ταπεινὸν καὶ χριστιανικόν, διὰ νὰ τοὺς διαφωτίσωμεν; Τοὺς ὑπεδείξαμεν πόσον γλυκεῖα καὶ παρήγορος εἶνε ἡ διδασκαλία τοῦ Κυρίου καὶ τί κερδίζουν ἐκεῖνοι ποὺ Τὸν γνωρίζουν καὶ πειθαρχοῦν εἰς Αὐτόν; Τὸ καθῆκον τῆς πρὸς τὸν Σωτῆρα εὐγνωμοσύνης μᾶς ἐπιβάλλει νὰ γνωστοποιήσωμεν καὶ εἰς αὐτοὺς τὸν Εὐεργέτην μας. Ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγάπη μᾶς ὑποχρεώνει νὰ δείξωμεν ἐνδιαφέρον δι' αὐτούς. Ἂς τὸ ἔχωμεν λοιπὸν ὑπ' ὄψιν μας καὶ ἂς ἐργαζώμεθα μετὰ ζήλου καὶ συνέσεως, διὰ νὰ ἔλθουν πρὸς τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου οἱ εἶνε μακρὰν Αὐτοῦ καὶ βαδίζουν πρὸς τὴν ἀπώλειαν.

Λόγοι χρυσοῖ

ΕΦΑΝΤΑΖΕΤΟ ΠΩΣ ΗΤΟ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΣ

Γονυπετὴς ἐνώπιον τοῦ Ἐσταυρωμένου ἕνας γέρων, ὁ ὁποῖος ἠσθάνετο τὸν ἑαυτόν του βραδέως, ἀλλὰ συνεχῶς νὰ πλησιάζῃ τὴν ὥραν τῆς ἀβουλίας καὶ τῶν γεροντικῶν ἀδυναμιῶν καὶ ἀσθενειῶν, ἔλεγεν εἰς τὸν Θεόν:

Τὰ δέχομαι ὅλα, ὅλα, Θεέ μου· εἶμαι τόσον ἁμαρτωλός, ὥστε κάθε θλίψις μοῦ ἀξίζει. Ἀλλὰ στεῖλέ μου θλίψεις ποὺ νὰ εἰμπορῶ νὰ τὰς ὑποφέρω μόνος μου καὶ λυπήσου ἐκείνους ποὺ ἀγαπῶ, διὰ τοὺς κόπους, τὰς ἀηδίας, τὰ ἔξοδα, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ τοὺς ὑποβάλῃ ἡ ἀσθένειά μου ἢ ἡ ταπεινωτικὴ θέσις μου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνδέχεται νὰ καταντήσω.

Καὶ τοῦ ἐφάνη ὅτι ὁ Ἐσταυρωμένος τοῦ ἔλεγε:

—Θὰ ἤθελες λοιπόν, ἀγνοῶν τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴν ἀφήσῃς εἰς τοὺς ἰδικούς σου, παρὰ γλυκείας ἀναμνήσεις;

—Ἀ! Κύριε, μὲ ἀγαποῦν τόσον πολύ· εὑρίσκονται τώρα εἰς τόσην οἰκονομικὴν στενοχωρίαν, ὥστε ἅμα καταπέσω, θὰ γίνω ἀφορμὴ νὰ αὐξηθοῦν οἱ κόποι των καὶ αἱ στενοχωρίαι των· Κύριε, λυπήσου τους!

—Σὲ ἀγαποῦν, λέγεις· ἀλλὰ σύ, ὤ! πόσον ὀλίγον τοὺς ἀγαπᾷς! Πόσον ἀγνοεῖς τὰ σχέδια τοῦ πανσόφου καὶ παναγάθου Θεοῦ σου! Ἐὰν ἤξευρες ποίους θησαυροὺς χάριτος καὶ εὐλογίας τοὺς ἐπιφυλάσσω διὰ τὰς φροντίδας ποὺ θὰ λάβουν διὰ σὲ καὶ διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς θυσίας, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ὑποβληθοῦν! Εἰς ἀμοιβὴν τῶν μακρῶν ὡρῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἀφιερώσουν διὰ σέ, τῶν περιποιήσεων, τὰς ὁποίας θὰ προσφέρουν εἰς σέ, τῶν ἐξόδων, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ὑποβληθοῦν διὰ σέ, τοὺς ἐπιφυλάσσω τὴν εἰρήνην τὴν ἐμὴν τὴν ὑπερέχουσαν πάντα νοῦν, τὴν χαρὰν τῆς ψυχῆς καὶ τὰ σκιρτήματα τῆς καρδίας, τὰ ὁποῖα κάμνουν τὸν χριστιανὸν νὰ προγεύεται τὰς γλυκύτητας τοῦ Παραδείσου· καὶ ἐκεῖ ὑψηλά, ὤ! πόσον θὰ εὐγνωμονοῦν, σέ, τὴν αἰτίαν τῆς εὐτυχίας των. Ἐὰν λοιπὸν δὲν τὰ θέλῃς ὅλα αὐτὰ διὰ τοὺς ἀγαπητούς σου, δέχομαι τὴν προσευχήν σου. Θὰ στερηθοῦν ὅλων τῶν ἀμοιβῶν αὐτῶν, καὶ καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα θὰ μέμφωνται τὴν ἀγάπην σου, ἡ ὁποία εἶνε τόσον ὀλίγον πνευματική.

Ὁ γέρων ἔσκυψεν εἰς μίαν στιγμὴν τὴν κεφαλὴν καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ....., Ὕστερον, ὑψώνων βραδέως τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἐσταυρωμένου, ἐσταμάτησε τὸ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς τόσον ὀδυνηρῶς θλιβομένης Παναγίας Μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ, τὴν ὁποίαν ὁ Υἱός της ἄφινε νὰ ὑποφέρῃ, καὶ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδίας Του ἐβγῆκαν οἱ λόγοι αὐτοί: Δι' ἐμὲ καὶ δι' ἐκείνους ποὺ ἀγαπῶ ἂς γίνῃ, Θεέ μου, πᾶν ὅ,τι θέλεις.

Ὅλοι ὅσοι μελετοῦν τὴν «Ζωὴν» καὶ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῆς, ἔχουν καθῆκον νὰ συνιστῶσιν αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τοιαύτη φροντὶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν καλλιτέραν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.

Ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν.

ΕΥΝΙΚΗ

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ἡ ἐκκλησία τῶν Ἀθηνῶν.

Μόλις ἡ Ἰουνία ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸ δωμάτιόν της, ἔστειλε νὰ ζητήσουν τὴν Εὐνίκην. Τῆς ἔδωκε διαταγὴν νὰ πάρῃ τὸ κρεββάτι της καὶ ὅ,τι ἄλλο τῆς ἀνῆκεν ἀπὸ τὸ μικρὸν δωμάτιον, τὸ παρακείμενον εἰς τὸ τῆς κυρίας της, διὰ νὰ ἀφήσῃ τὴν θέσιν εἰς τὴν Φουλβίαν. Ἡ κατάπτωσις αὐτή—διότι ἦτο τοιαύτη—ἐπροξένησε μεγάλην θλίψιν εἰς τὴν κόρην. Ὅταν μάλιστα εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν δούλων, ἔκλαυσε πικρῶς.

Ἤθελα νὰ ὁμιλήσω εἰς τὴν κυρίαν μου διὰ τὰ παράδοξα πράγματα, ποὺ ἤκουσα εἰς τὴν ἀγοράν, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν. Εἶνε σοφωτέρα ἀπὸ ἐμὲ καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ ἐμάνθανα, ἐὰν θὰ ἔπρεπε νὰ δώσω εἰς αὐτὰ πίστιν ἢ νὰ τὰ θεωρῶ ἕνα ψεῦδος. Ἀλλὰ τώρα δὲν ἔχω κανένα, μὲ τὸν ὁποῖον νὰ εἰμπορῶ νὰ συζητήσω.

Ἡ Εὐνίκη δὲν εἶχε ζήσει ἐν οἰκειότητι μὲ τὰς ἄλλας δούλας. Αἱ συνομιλίαι των καὶ αἱ πράξεις των ἦσαν ἀντίθετοι πρὸς τοὺς εὐγενεῖς της τρόπους. Ἡ προτίμησις μάλιστα, ποὺ τῆς ἐδείκνυεν ἡ Ἰουνία, ἐξήγειρεν αἰσθήματα ζηλοτυπίας, εἰς τρόπον ὥστε ὅλαι, μιᾶς μόνον ἐξαιρουμένης, ἐχάρησαν πολὺ διὰ τὴν δυσμένειαν ἐκείνην. Καὶ ἡ Φουλβία, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ πᾶσαν ἀνάκτησιν τῆς εὐνοίας ἐκ μέρους τῆς κυρίας διὰ τὴν Εὐνίκην, ἐχρησιμοποίει πᾶσαν εὐκαιρίαν, διὰ νὰ διαθέτῃ δυσμενῶς τὴν μίαν ἀπέναντι τῆς ἄλλης ἤ, μὲ διάφορα στρατηγήματα, νὰ τὰς κρατῇ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον ἀπομακρυσμένας.

Ἡ Εὐνίκη κατ' ἀρχὰς ἦτο πολὺ δυστυχής. Αἱ συχναὶ ὅμως ἐπιοκέψεις της εἰς τὴν ἀγορὰν τὴν ἔκαμαν νὰ ὑπομένῃ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο τὴν κατάστασιν αὐτὴν τῶν πραγμάτων. Σπανίως ἐλησμόνει νὰ ὑπάγῃ, διὰ ν' ἀκούσῃ τὸν γέροντα, ὁ ὁποῖος ἐπίσης εἶχε παρατηρήσει τὴν προσοχήν, ποὺ ἔδιδεν ἡ νέα εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ καλοῦ ἀγγέλματος τῆς σωτηρίας.

Μίαν ἡμέραν τῆς εἶπε:

—Κόρη μου, δὲν θὰ σὲ ηὐχαρίστει νὰ παρευρεθῇς εἰς τὸ βραδυνόν μας κήρυγμα; Μερικοὶ πιστοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συγκεντρώνονται διὰ νὰ ἐνισχύσουν διὰ τῆς «ἐπισυναγωγῆς» των τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα των. Δεχόμεθα πάντοτε εὐχαρίστως καθένα, ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ γνωρίσῃ τὴν θαυμασίαν ταύτην ἀλήθειαν..... καὶ εἶσαι ἀπὸ αὐτούς, πιστεύω.

—Ναί, ἀπήντησεν ἡ Εὐνίκη, μὲ κατεβασμένα μάτια. Εἶμαι ἀνυπόμονος νὰ μάθω τί εἰμπορεῖ νὰ μὲ διδάξῃ τὸ Εὐαγγέλιον. Ἐθλίβην ὅμως πρὸ ὀλίγου καιροῦ, μὲ τὴν σκέψιν, ὅτι ἡ γνῶσις αὐτὴ δὲν εἶνε διὰ τὰς γυναῖκας....., τοὐλάχιστον διὰ τὰς γυναῖκας ταπεινοῦ ἐπαγγέλματος, προσέθεσε χαμηλοφώνως.

—Μὴ φοβῆσαι τίποτε, τὸ Εὐαγγέλιον κηρύττεται καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ εἰς τὰς γυναῖκας ἀδιακρίτως. Ὅλοι εἰμποροῦν νὰ μάθουν τὰς εὐλογημένας ταύτας ἀληθείας, ἀλλ' ὅλοι δὲν εἰμποροῦν ἐξ ἴσου νὰ τὰς διδάξουν. Ὁ μέγας ἀπόστολός μας Παῦλος δυσηρεστήθη ἀπὸ τὰς γυναῖκας ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι λαμβάνουν μέρος εἰς ὅλα, φοιτοῦν εἰς τὰς φιλοσοφικὰς σχολάς, ἐκφωνοῦν λόγους εἰς ὁποιονδήποτε θέλει νὰ τὰς ἀκούσῃ, θεωροῦν ὅμως ἐντροπὴν καὶ ἀτιμίαν ν' ἀσχολοῦνται ταπεινῶς εἰς τὰ καθήκοντά των ὡς μητέρες. Εἰς αὐτὰς λοιπὸν ἔδωκεν αὐτὴν τὴν παραγγελίαν, διὰ νὰ μὴ βλάπτεται ὁ Χριστιανισμός: «αἰσχρόν ἐστι γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν». Γνωρίζω δὲ ὅτι προτρέπει ὅλας νὰ διδάσκωνται καὶ θὰ μορφώνωνται.

Ἡ Εὐνίκη ἔκαμε νεῦμα συγκαταθέσεως.

—Θὰ προσπαθήσω, εἶπε, νὰ ἔλθω εἰς τὴν συγκέντρωσιν αὐτήν, ἐὰν ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ εἴπετε, ποῦ θὰ γίνεται. Γνωρίζω πολὺ καλὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ θὰ εὕρω τὸ σπίτι ἄνευ δυσκολίας.

—Ὄχι, δὲν τὸ ἀποφασίζω· διότι, καίτοι κηρύττω δημοσίᾳ εἰς τὴν πλατεῖαν, οἱ Ἰουδαῖοι, ποὺ κατοικοῦν μεταξύ μας, τόσον μισοῦν τὸ Εὐαγγέλιον, ὥστε ἡ ζωὴ ἐκείνων ποὺ τὸ ἀγαποῦν εἶνε ἐκτεθειμένη. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον κρατοῦμεν μυστικοὺς τοὺς τόπους τῶν συγκεντρώσεών μας. Ἐν τούτοις, ἂν θέλῃς νὰ συναντηθῇς μαζῇ μας, ἡ ἀδελφή μου θὰ σὲ ὁδηγήσῃ. Ὅσον δι' ἐμέ, νομίζω ἀσφαλέστερον νὰ ὑπάγω μόνος, διότι, καὶ ὅταν ἀκόμη κηρύττω, διατρέχω τὸν κίνδυνον νὰ λιθοβοληθῶ, ὅπως ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος.

Ἡ Εὐνίκη ἀνετρίχιασε.

—Διατρέχει λοιπὸν κανεὶς μεγάλους κινδύνους, ὅταν γίνῃ ὀπαδὸς τῆς νέας σας θρησκείας; (Ἀκολουθεῖ)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

(Ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ ἐποπτείαν τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου).

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἤρχισαν τὰ μαθήματα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, τὰ ὁποῖα σκοπὸν ἔχουν νὰ παιδαγωγήσουν χριστιανικῶς τὴν νεαρὰν ἡλικίαν καὶ νὰ μορφώσουν χαρακτῆρας εὐγενεῖς, ἠθικοὺς καὶ τιμίους. Τοιαῦτα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ζωῆς» λειτουργοῦν ἐφέτος Κατώτερα, Μέσα καὶ Ἀνώτερα τὰ ἑξῆς:

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, Κατώτερα μὲν κατὰ Κυριακήν: 1) Ἅγ. Δημητρίου (Ἀμπελοκ.) 10½ π.μ. 2) Ἅγ. Ἐλευθερίου (Ἄρεως) 11 π.μ. 3) Ἅγ. Γεωργίου (πρώην Β' Νεκροτ.) 11 π.μ. 4) Τριῶν Ἱεραρχῶν (Πετραλ.) 10½ π.μ. 5) Ἅγ. Τριάδος (Κεραμ.) 11 π.μ. 6) Ἅγ. Παύλου 3 μ.μ. 7) Ταξιαρχῶν (Πύλης ἀγορᾶς) 11 π.μ. 8) Ἅγ. Γεωργίου (Κυψέλης) 3 μ.μ. 9) Ἀσωμάτων (Πετράκη) 10½ π.μ. 10) Ἅγ. Ἀντωνίου (Πατησ.) 2 μ.μ. 11) Ἅγ. Κωνσταντίνου (Ὁμον.) 3 μ.μ. Κατὰ Τετάρτην: 12) Ἅγ. Ζώνης 3 μ.μ. 13) Ἅγ. Σπυρίδωνος (Σταδίου) 3 μ.μ. 14) Μεταμορφώσεως (Πλάκας) 3 μ.μ. 15) Ἅγ. Παντελεήμονος (Ἀχαρνῶν) 3 μ.μ. Κατὰ Σάββατον: 16) Ἅγ. Νικολάου (Πευκ.). 2½ μ.μ. 17) Ἅγ. Διονυσίου (Ἀρεοπαγ.) 2½ μ.μ.

Μέσα δὲ σχολεῖα κατὰ Κυριακήν: 1) Ἅγ. Νικολάου (Πευκ.) 11 π.μ. 2) Ἅγ. Σπυρίδωνος (Σταδίου) 11 π.μ. 3) Μεταμορφώσεως (Πλάκας) 11 π.μ. 4) Ἅγ. Ζώνης 11 π.μ. 5) Ἅγ. Κωνσταντίνου (Ὁμον.) κατὰ Πέμπτην 4 μ.μ.

Ἀνώτερον: Χρυσοσπηλαιωτίσσης, Πέμπτην 5½ μ.μ.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ, Κατώτερα κατὰ Κυριακήν: 1) Ἅγ. Σπυρίδωνος 3 μ.μ. 2) Ἅγ. Σοφίας 11 π.μ. 3) Προφ. Ἠλιοῦ 11 π.μ. 4) Ἅγ. Νικολάου 3 μ.μ. 5) Εὐαγγελιστρίας 11 π.μ.

Μέσα δέ, κατὰ Κυριακήν 1) Ἅγ. Νικολάου 11 π.μ., κατὰ Τετάρτην 2) Ἅγ. Κωνσταντίνου 4½ μ.μ. καὶ 3) Ἅγ. Σοφίας 3 μ.μ.

Ἀνώτερον: Ἅγ. Κωνσταντίνου, Τετάρτην 6 μ.μ.

ΕΝ ΠΕΡΙΧΩΡΟΙΣ, Κατώτερα κατὰ Κυριακήν: 1) Ἅγ. Νικολάου (Καισριανῆς) 2½ μ.μ. 2) Ἅγ. Πάντων (Καλλιθέας) 11 π.μ. 3) Ἅγ. Κωνσταντίνου (Πυριτιδοπ.) 11 π.μ. 4) Κοιμήσ. Θεοτόκου (Ν. Φιλαδελφείας) 3 μ.μ. 5) Προφ. Ἠλιοῦ (Τζιτζιφιῶν) 11 π.μ. 6) Ἅγ Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) 11 π.μ.

Μέσα 1) Ἅγ. Πάντων (Καλλιθέας) κατὰ Τετάρτην 3 μ.μ. καὶ 2) Κοιμήσ. Θεοτόκου (Ν. Φιλαδελφείας) κατὰ Πέμπτην 3 μ.μ.

Ἔγγραφαὶ καὶ διδασκαλία δωρεάν. Δεκτοὶ εἰς μὲν τὰ **Κατώτερα** μαθηταὶ Δ', Ε' καὶ Ϛ' τάξ. Δημοτ. Σχολείων· εἰς τὰ **Μέσα**, μαθηταὶ τῶν 3 κατωτέρων τάξ. Γυμνασίου ἢ ἄλλων ἰσοβάθμων Σχολείων· εἰς δὲ τὰ **Ἀνώτερα**, μαθηταὶ τῶν 3 ἀνωτέρων τάξ. Γυμνασίου ἢ ἄλλων ἰσοβάθμων σχολείων.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ἐμφύλιοι σπαραγμοί—Δολοφονίαι!

Καθ' ὃν χρόνον ἡ Ἱσπανία ἐδοκιμάζετο ἀπὸ νέον αἱματηρότατον ἐμφύλιον σπαραγμόν, εἰς τὴν Μασσαλίαν τῆς Γαλλίας διεπράττετο ἀγρία δολοφονία, ἡ ὁποία στόχον μὲν εἶχε τὸν βασιλέα τῆς Γιουγκοσλαυΐας Ἀλέξανδρον, μαζῇ δὲ μὲ αὐτὸν ἔστειλεν εἰς τὸν τάφον τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας Λ.Μπαρτοῦ καὶ ἄλλα τινὰ πρόσωπα τῆς φρουρᾶς, ἐτραυμάτισε δὲ σοβαρῶς τὸν στρατηγὸν Ζωρζ. Ἰδοὺ ποῖα τραγικὰ γεγονότα, ποὺ συνετάραξαν τὴν παγκόσμιον Κοινὴν Γνώμην, μᾶς παρουσίασεν ἡ παρελθοῦσα ἑβδομάς.

Ἀλλ' εἶναι ἐξόχως θλιβερόν, ὅτι τὰ γεγονότα αὐτὰ κατήντησαν συνήθη κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον. Οἱ λαοί, συγκρουσθέντες εἰς ἕνα φρικτὸν πόλεμον, ποὺ ἐδημιούργησε ποταμοὺς αἱμάτων καὶ ἀνυπολογίστους ὑλικὰς καταστροφάς, μετὰ τὴν κατάπαυσιν ἐκείνου ἤρχισαν νέον, ἐσωτερικόν, ἐμφύλιον, ἐξ ἴσου πρὸς τὸν ἄλλον ἄγριον καὶ ἐξαντλητικὸν πόλεμον. Εἴτε ὡς «πάλη τῶν τάξεων», εἴτε ὡς σύγκρουσις ἐγωϊσμῶν, ἐμφανιζομένων ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐθνικισμός, κομμουνισμός, φασισμός, διεθνισμός—καὶ τόσα ἄλλα -ισμός—εἴτε καὶ ὡς ἁπλοῦς κομματισμὸς καὶ συμφεροντολογία καὶ ἐκπόρθησις τῆς ἐξουσίας ἐνεργεῖ ὁ πόλεμος αὐτός, τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι διαρκῶς κρυφοκαίει, συχνὰ ἀνάπτει καὶ δημιουργεῖ αἵματα καὶ καταστροφάς, πάντοτε δὲ ἐπαυξάνει τὴν δυστυχίαν τῶν λαῶν.

Ἰδιαιτέρως ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἐδοκιμάσαμεν τὰ δεινὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ πολέμου ἐπὶ μίαν δεκαετίαν· ἐπληγώθημεν ὀδυνηρότερον ἀπὸ τὴν πρὸ εἰκοσαετίας ἀρξαμένην ἐσωτερικὴν διαίρεσιν, τῆς ὁποίας κορύφωμα ὑπῆρξεν ἡ μικρασιατικὴ τραγῳδία· καὶ ὡς νὰ μὴ ἤρκουν αὐτά, πάλιν τώρα τὰ κόμματα μετέρχονται πᾶν μέσον διὰ νὰ διαιρέσουν καὶ πάλιν τὸν λαὸν καὶ δημιουργήσουν ἐμφύλιον σπαραγμόν. Καὶ δὲν ἐδιδάχθησαν οὐδ' ἐκ τῶν παθημάτων οἱ ἀρχηγοὶ τῆς διαιρέσεως τὸ ἀλάνθαστον τοῦ Κυρίου λόγιον: «πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται». Μήπως θέλουν νὰ ἴδουν τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐρήμωσιν, διὰ νὰ πεισθοῦν;

«Τὸ αὐτὸ φρονεῖν».

Ἡ εἰσήγησις τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίαν κατέληξε μὲ τὴν ἀκόλουθον ἔκκλησιν:

«Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί. Δὲν εἴμεθα ἐνταῦθα συνηθροισμένοι οὔτε δύο οὔτε τρεῖς, ἀλλὰ πολὺ περισσότεροι τῶν ὅσων ἐζήτησεν ὁ Κύριος ἵνα παρίσταται ἐν μέσῳ αὐτῶν. Τὸ πλῆθος ὅμως τῶν συναθροιζομένων δὲν ἐξασφαλίζει τὴν παρουσίαν Του. Διότι ἀπαιτεῖ ὅπως οἱ συνερχόμενοι πράττωσι τοῦτο ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ. Ἂς μὴ λησμονῶμεν λοιπὸν κατὰ τὰς διασκέψεις ἡμῶν καὶ τὰς συζητήσεις, ὅτι συνήλθομεν ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ ὅτι ἔχομεν Αὐτὸν ἐν μέσῳ ἡμῶν παριστάμενον. Ἀντικείμενον τῶν βουλευμάτων ἡμῶν εἶναι ἡ Ἁγιωτάτη Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία. Ἂς ἐμπνεώμεθα παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ ἃς αἰσθανώμεθα ὅτι ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ ζωὴ ἡμῶν καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους. Εἰς αὐτὴν ἃς ἀφιερώσωμεν πᾶσαν ἡμῶν σκέψιν, ἐν ἀπείρῳ ἀγάπῃ καὶ αὐταπαρνήσει, ἐν ἱερῷ ἐνθουσιασμῷ ὑπὲρ τοῦ θείου ἔργου της ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης δῴη ἡμῖν «τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν» (Ρωμ. 15, 5).

Ἡ δικαιοσύνη τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀλλ' ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότατα μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ πληρώματος θὰ καθίστατο ἀνάλογος πρὸς τὴν ζωὴν τῆς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Χριστοῦ δηλονότι, εἶναι καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς δικαιοσύνης, ποὺ διαγράφουν οἱ ἱεροὶ Κανόνες. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου ἔγραψεν εἰς ὑπόμνημά του πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν τὰ ἀκόλουθα ὀρθότατα καὶ μὴ ἐπιδεχόμενα ἀντίρρησιν, ἀπαιτοῦντα ὅπως ἐφαρμογήν:

«Ἡ Ἐκκλησία θὰ ἐκέρδιζε σπουδαίως ἐπὶ τῆς συνειδήσεως τῆς κοινωνίας, ἐὰν ἀπένεμεν ἀμερολήπτως τὴν δικαιοσύνην καὶ ἔπληττε τὰ σεσηπότα μέλη της εἰς οἱονδήποτε ἱερατικὸν βαθμὸν καὶ ἂν εὑρίσκοντο ταῦτα. Δὲν θὰ ἔπρεπε βεβαίως νὰ γίνεται διαπόμπευσις τῶν ἁμαρτανόντων μὲ τὴν δημοσίᾳ δικαστικὴν ἀνέλιξιν τῶν κοινωνικῶν σκανδάλων, τῶν ὁποίων γίνονται πρόξενοι εὐτυχῶς ὀλίγοι ἐκ τῶν κληρικῶν, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔπρεπεν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ἀφίεντο ἐπ' ἄπειρον ἀδίωκτοι οἱ ἐκτιθέντες ἑαυτοὺς ἀσυστόλως ἐνώπιον τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς κοινῆς γνώμης. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ πληγῇ θανασίμως ἡ Ἐκκλησία, ὅταν κληρικοὶ διὰ τῆς διαγωγῆς των κατέστησαν βδελύγματα τῆς κοινωνίας διασύροντα τὴν ὑπόληψιν τῆς ὅλης Ἐκκλησίας, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἐν τῷ ποσοσπῷ τῶν τεταγμένων ἡγετῶν της δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιβάλῃ τὰς διατάξεις τῆς στοιχειώδους δικαιοσύνης. Οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὸ ἀπόσταγμα τῆς ὑψηλῆς ἠθικῆς τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ ταῦτα τιμωροῦνται καὶ αἱ ἐλάχισται ἐλαφρότητες, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν σοβαρότητα τῆς εὐαγγελικῆς ἠθικῆς. Ἐὰν παραθεωροῦνται ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα γεννοῦν φρικίασιν καὶ μόνον εἰς τὸ ἄκουσμά των, δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ ὑπ' αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα διατελοῦντες κληρικοί, μένοντες ἀτιμώρητοι, διασαλεύουσιν ἐκ θεμελίων τὴν ὑπόστασιν τοῦ θείου θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀναστήλωσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης, ὄχι μόνον συνιστᾷ τὴν σοβαρότητα τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ θεμελιοῖ τὴν πειθαρχίαν μεταξὺ τῶν λειτουργῶν της καὶ συντελεῖ εἰς τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ ὅλου σώματος αὐτῆς».

Προστατεύει τοὺς διαφθορεῖς!

Ἡ Εἰσαγγελία τῶν πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν ἀπεπειράθη τὴν κατάσχεσιν διαφόρων βρωμερῶν ἐντύπων, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ κυκλοφοροῦν ἀφθόνως καὶ μεταδίδουν, ὡς μολυσματικωτάτη ἀσθένεια, τὴν αἰσχρότητα καὶ τὴν διαφθορὰν εἰς τὴν ἑλληνικὴν νεολαίαν.

Ἐσημειώσαμεν «ἀπεπειράθη», διότι δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς ὁριστικὴν τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῆς Εἰσαγγελίας, ἐφ' ὅσον ἔχομεν τὸ θλιβερὸν διὰ τὸ Κράτος σεδομένον, ὅτι ὁμοία ἐνέργεια ἐγένετο καὶ πρό τινος χρόνου· ἀλλ' ἡ κυκλοφορία τῶν χολεριώντων αὐτῶν ἐντύπων ἐπετράπη καὶ πάλιν μετὰ δύο ἡμέρας, διότι ἡ πολιτικὴ ποὺ ὑποθάλπει καὶ ἀμνηστεύει πᾶν ἔγκλημα καὶ θυσιάζει εἰς τὸ κομματικὸν συμφέρον τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους, ἐπενέβη καὶ ἠπείλησε τὰς δικαστικὰς ἀρχάς. Διὰ τῆς τακτικῆς δὲ αὐτῆς ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ὁμολογουμένως «ἀπίστευτον γεγονός—ὅπως εἶπεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὴν πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν εἰσήγησίν του—ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Αἰγυπτιακὴ κυβέρνησις ἀπηγόρευσε τὴν ἐν τῷ Αἰγυπτιακῷ Κράτει κυκλοφορίαν ἀθηναϊκοῦ φύλλου ἕνεκα τῶν ἀσέμνων εἰκόνων του!». Καὶ ὅτι «τὸ Κράτος ἐκεῖνο δὲν εἶναι χριστιανικόν, ἀλλὰ μεριμνᾷ περὶ τῆς ἠθικῆς τῶν ὑπηκόων του, ἐνῷ τὸ χριστιανικώτατον—κατ' ὄνομα—ἑλληνικὸν Κράτος ἀνέχεται τὴν ἐκφυλιστικὴν προπαγάνδαν τοῦ ἡδονισμοῦ».

Ἀρκεῖ ὅτι μεριμνᾷ καὶ προστατεύει τὰ ὑλικὰ συμφέροντα τῶν διαφθορέων!

«Λόγοι ζωῆς αἰωνίου».

Ὁ αὐτὸς ἀμερικανὸς ἐπιστήμων Dr Robert A. Millikan (Ροβέρτος Α. Μίλλικαν), τοῦ ὁποίου γνώμας παρεθέσαμεν καὶ εἰς προηγούμενα φύλλα, συνεχίζων τὸ περὶ «Χριστιανισμοῦ καὶ ἐπιστήμης» κεφάλαιον, γράφει περὶ τῆς ἀληθείας, ποὺ ἐλάλησεν ὁ Κύριος, καὶ γενικώτερον περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ παρελθόντος, τὰ ἑξῆς:

«Πῶς συμβαίνει ὥστε ὅλος ὁ κόσμος νὰ εἶναι πρόθυμος νὰ εἴπῃ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, «Οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος»; Δὲν συμβαίνει, διότι Αὐτὸς ὡμίλησεν ἐπὶ λέξει πρὸ 2000 ἐτῶν τοὺς λόγους τῆς αἰωνίου ζωῆς—τοὺς λόγους πλουσίας, πλήρους, ἀφθόνου, ἱκανοποιούσης καὶ ἀφιλοκερδοῦς ζωῆς δι' ὅλους τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς τόπους;

»Ὑπάρχει ἀλήθεια εἰς τὸ παρελθόν, τὴν ὁποίαν δὲν εἰμποροῦν νὰ ἀγνοήσουν ἢ νὰ ἐξαλείψουν ἀπερισκέπτως οἱ ἄνθρωποι τῆς βαθείας γνώσεως καὶ τῆς νοήσεως. Μέγα μέρος ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ παρελθόντος εἶνε ἀκόμη αἰωνία ἀλήθεια. Ὅπως ὁ Ἀϊνστάϊν ἐγκολποῦται ὁλόκληρον τὸν Νεύτωνα, οὕτω πιθανῶς ἡ ἀλήθεια τοῦ παρόντος εἶνε συμπλήρωμα, εἴς τινα ἔκτασιν, τῆς ἀληθείας τοῦ παρελθόντος. Αὐτὴ προσλαμβάνει νέαν ὄψιν, πλουσιωτέραν καὶ πληρεστέραν σημασίαν μὲ κάθε πρόοδον εἰς τὴν γνῶσιν. Ἀλλὰ μόνον ἡ ἀκρισία καὶ ἡ ἀπερισκεψία δὲν βλέπουν τὴν ἀλήθειαν ποὺ ἦτο περιβεβλημένη μὲ τὸ παλαιὸν ἔνδυμα—δὲν βλέπουν, μὲ μίαν λέξιν, ὅτι ὁλόκληρος αὐτὴ ἡ πορεία, τῆς ὁποίας εἴμεθα μέρος, εἶναι βραδέως συνεχιζομένη αὔξησις».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Κωνσταντίνου (Ὁμονοίας) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας.

Ἁγ. Ἀναργύρων (Νέας Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ παρεπιδημοῦντες κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν *Καβάλλᾳ*· Χ. Δέδες ἐν *Χανίοις*· ἱερομ. Λεωνίδας Παρασκευόπουλος ἐν *Χίῳ*· Χ. Παπαγιάννης ἐν *Μιτυλήνῃ*· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν *Ἰωαννίνοις*· Κωνστ. Λαμπρόπουλος ἐν *Ἡρακλείῳ*· Κ. Χρόνης ἐν *Ναούσῃ*· Περ. Φωτόπουλος ἐν *Αἰτωλικῷ* καὶ *Νεοχωρίῳ* καὶ Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν τῇ περιφερείᾳ *Λαρίσης*. ἔτι δὲ καὶ οἱ περιοδεύοντες κ.κ. Λάζ. Χατζηθέμελις ἐν τῇ περιφερείᾳ *Ἡρακλείου* καὶ Παν. Παπαγιάννης ἐν *Μακεδονίᾳ*.

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.